

Acer platanoides RESIDENS® E ('Ep Acere') – skogslönn RESIDENS® E

- *hårdig välvuxen klon av skogslönn för användning i Norrland*

KORT VÄXTBESKRIVNING

Härdighet	Zon 1-5(6)
Växtsätt	Storleksmässigt jämförbar med FK ULTUNA E. Höjd 15-20 m, bredd 10-12 m. *)
Höstfärg	Lysande höstfärger i rött, orange och gult
Växtplats	Sol-halvskugga. Trivs ej på lerjord. Känslig för djup plantering.
Användning	Välfungerande gatu- och parkträd, speciellt för användning där ett hårdigare och enhetligt material önskas.
Övrigt	Klon - ger enhetligare träd än t ex den fröförökade FK ULTUNA. Hårdigare än andra E-märkta lönnar.
E-merit	Hårdig klon av skogslönn för användning i Norrland. Bra kronbyggnad med dominant huvudstam.
Ursprung	Utvald av Tomas Lagerström, Projekt Växtutveckling, i parken vid länsresidenset i Umeå

*) *Storleksjämförelse med andra E-märkta Acer platanoides – se nederst.*

UTFÖRLIG VÄXTBESKRIVNING

Bakgrund

Under en period runt milleniumskiftet användes en frökälla ifrån centrala Umeå (benämndes fk Umeå), initialt insamlat av Per Nyström, Svenska Lövträd (senare VegTech). Då Tomas Lagerström senare besökte detta område i Umeå, noterades att förutsättningarna för att få ett bra kontinuerligt frömaterial därifrån var ytterst osäkert eftersom det bland områdets lönnar fanns många med dålig status samt en mycket stor variation i tillväxt och kronbyggnad.

För att få ett komplement till frökälla ULTUNA E för användning i Norrland, bestämdes det då att i stället välja en selekterad klon som har visat bra egenskaper under längre tid. Detta urval gjordes av Tomas Lagerström i parken vid länsresidenset. Insamling av okulationsris gjordes med benäget bistånd från parkförvaltningen i Umeå kommun.

Beskrivning

Skogslönnen är vanligen ett stort och praktfullt träd med bred och rundad krona. Den blommar med små, gröngula blommor i täta, kvastlika samlingar strax innan bladen slår ut. Blomningen är både vacker och väldoftande, och dessutom en viktig näringskälla för humlor och bin. Bladen är handflikiga och får lysande höstfärger i rött, orange och gult. Färgerna är mer intensiva i mellersta och norra delarna av Sverige än i Sydsverige.

Storleksmässigt är RESIDENS E jämförbar med FK ULTUNA, möjligen med något bättre förgrening. Den är större än FK PERNILLA E (se storleksjämförelser på samtliga övriga E-lönnar nederst).

Eftersom RESIDENS E är en klon, ger den enhetligare träd än t ex den fröförökade FK ULTUNA E. Sorten är hårdigare än övriga E-märkta lönnar och bedöms ha härdighetszon 1-5(6).

Användning

Välfungerande gatu- och parkträd, speciellt för användning där ett hårdigare och enhetligt material önskas.

Ståndort

Skogslönn utvecklas bäst i sol till halvskugga. Den växer bra på de flesta jordar som inte är extremt torra eller blöta. Skogslönn är dock mycket känslig för täta, kompakterade och dåligt dränerade jordar. Vid sådana markförhållanden är frostsador i form av skadade grenar och stamsprickor vanliga.

Den är också känslig för djup plantering. För säker etablering bör barrotade träd inte användas vid stamomfång 14-16 cm och större.

Lönnar hör till de växter som blöder vid beskärning på våren. De ska därför beskäras i juli, augusti eller september.

Produktion,

Förädlas (okulering) med FK ULTUNA E som grundstam.

Namnsättning/sortskydd

Arbetsnamnet under förökning och utprovning av sorten har varit 'Länsresidenset', men inför försäljning har den fått namnet RESIDENS som skyddats med varumärkesrätt.

Sorten är belagd med royaltavgift.

Sjukdomstestning

Sorten är testad för virus enligt SJV's riktlinjer. Kärnplantor bevaras på Elitplantstationen och moderplantor är placerade i ymprisplantager.

Källor

Växtbeskrivning: Tomas Lagerström, Gröna Råd AB

Sammanställning: Gunnel Holm, E-planta ek. för. 2019

E-märkta skogslönnar – rangordning efter trädstorlek

2020-08-26/E-planta ek. förening

Trädens tillväxtutveckling påverkas mycket av hur de står. Soligt öppet och stora avstånd ger mer låga bredkroniga träd och tät plantering ger smalare och betydligt högre träd och dessutom snabb höjdtutveckling. Även torr eller fuktig växtplats påverkar utvecklingen.

Acer platanoides FK ULTUNA E

Zon 1-4(5). Höjd 15-20 m, bredd 8-12 m.

Den första E-märkta skogslönnen i E-systemet, har varit med sedan starten 1990. Stort och brett träd med tät rundad krona med sluten form.

Acer platanoides RESIDENS® E ('Ep Acere')

Zon 1-5(6). Höjd 15-20 m, bredd 8-12 m.

En klon av skogslönn för användning i Norrland, utvald i Umeå. Bra kronbyggnad med tät rundad krona med dominant huvudstam. Motsvarar FK ULTUNA i storlek men är hårdigare.

Acer platanoides FK PERNILLA E

Zon 1-4. Höjd 15-20 m, bredd 8-10 m.

Efter FK ULTUNA E har Projekt Svenska Frökällor tagit fram en förbättrad frökälla med bättre kronbyggnad och ytterligare ökad enhetlighet.

Acer platanoides PARAD® E ('Ep Acepa'^{PBR-AF})

Zon 1-4(5). Höjd 15-20 m, bredd 5-8 m.

Ur FK PERNILLA har en klon valts ut efter ett omfattande klonförsök på flera platser, den har fått namnet PARAD. PARAD har en klon med en mer kompakt och smal krona än samtliga ovan nämnda lönnar - FK ULTUNA, FK PERNILLA och RESIDENS. Om man jämför med andra sorter på marknaden så ligger bredden mellan Farlake's Green och Olmstead.

Acer platanoides TRUMF E

Zon 1-4(5). Sluthöjd 8-10 m, bredd 3-4 m.

Klon utvald från en plantering i Gävle där den stått sedan 1940-talet. Sorten bildar träd med reducerad tillväxt och kompakt krona redan i ungdomen. Utvecklas sedan långsamt på höjden och får en brett pelarformad högbyggd och tät krona.

Acer platanoides RAKET® E ('Ep Acera'^{PBR-AF}) - försäljning inför hösten 2021

Zon 1-4(5). Ca 15-20 m, bredd 1,5-2 m

Hittad på Billbäcks Plantskola i en odling av FK ULTUNA E. Sorten har ett mycket smalt växtsätt, betydligt smalare än t ex Columnare 1,2,3 från Tyskland och är utmärkt som formträd. Slutlig höjd är inte känd, men ev 15-20 m. Då moderträdet var 8 m högt, hade det en krondiameter på ca 60 cm och stamomfång 20-25. Efter etablering på växtplatsen uppskattas den årliga tillväxten 40-60 cm.